

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravištvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Občni zbor „Slovenske Matice“.

V sredo 24. t. m. je bil občni zbor „Slovenske Matice“, in ker je to društvo za razvoj naše slovenske literature, torej podloge našega narodnega bitja, prevažno, poročujemo obširneje na tem prvem mestu o njem.

Predsednik dr. Bleiweis zbrane ude (kacih 80, mej temi skoro da polovica duhovnikov), v svojem ogovoru pozdravlja ter izreka svoje mnenje, da je odbor storil, kar je mogel. H koncu obžaluje, da se je za dr. Costov spominek dozdal tako malo denarja nabralo ter javlja željo, naj se popravi, kar se je glede te reči dozdal zamudilo.

Tajnik g. Praprotnik bere svoje poročilo. On pravi, da Matica „slovstvena mati slovenskega naroda“, napreduje po današnjih okoliščinah, poročuje o odborovej delavnosti, pravi, da število novih udov se zadostuje, a toži, da nekateri udje neredno vplačujejo. Glede sklepa lanskega občnega zbora, naj se konkurenca razpiše zavoljo tiskovin matičinih, pravi tajnik, da se je razpisanje zgodilo, ali tiskalo se je matično blago tudi na dalje kakor prej v Blaznikovej tiskarni, ker ta je prevzela tisk za 23 krajcarjev ceneje od tiskovne pole, kakor so ponujale druge tiskarne.

G. Jurčič se oglasi k besedi o poročilu tajnikovem glede delovanja odborovega in govori: „V poročilu, ki smo ga o delovanju naše „Slovenske Matice“ ravnokar slišali, imenoval je g. tajnik to društvo „slovstveno mater slovenskega naroda“ in je hvalil, da se je storilo toliko, kolikor se je moglo. Res bi Matica imela biti nam slovstvena mati,

ali meni in mojim prijateljem se zdi, da nam ni skrbna mati in, da se dozdal ni vse storilo, kar bi se bilo moglo in moralo storiti. Kaj je namen Matice? Slovenske knjige izdajati, množiti našo malo in mlado slovensko literaturo! Ali Matica izpolnjuje ta svoj nalog popolnem, kakor bi ga lahko? Jaz trdim, da ne! Če pogledamo „sklep računov“ za leto 1876, vidimo v šestej točki tega računa mej dohodki zapisano: „skupni znesek dohodkov 7029 gold.“; in če odbijemo tisoč goldinarjev Ravnikarjevega darila pod 6 in še tisoč goldinarjev potrebnih za druge stvari, ostaje Matici letnih dohodkov 5000 gold. Dovolite mi, da po svojej praktičnej izkušnji tu razložim in povem, koliko knjig bi se lahko izdalo za ta veliki denar. Če računamo tiskovno polo po 50 gold., kar je dovolj drago, in če pridenemo še 20 gold. honorara za polo, ker v naših malih razmerah honorara višje računati ne smemo, in če vzamemo svinčnik ter izračunamo, da se lahko za to izdaje po sedem do osem večjih in manjših knjig, ali moremo z letošnjimi knjigami zadovoljni biti? Koliko smo jih letos dobili? Dve samó, in še celo dve neveliki, le 28 pol skupaj obsegajoči! Gospoda! To je dejansko poročilo o delovanju odborovem, poročilo, da ga lahko vidimo in potipljemo, in to poročilo je menj ugodno, nego ono, ki se je čulo prej od gosp. tajnika tu čitati.

„Vem, da se mi bode ugovarjalo: dobili ste tudi dve karti zemljevida zraven knjig. Da, res je. Ali če je ta zemljevid, o katerem nečem svoje sodbe izrekati, ker nijsem strokovnjak v tem, da si nijsem ničesa dobrega

o teh kartah slišal, tako zelo drag, da namesto dveh ali treh knjig, po jedno karto dobivamo in zraven tega v sklepu računa še nekoji čudni dolg pripadajoč glavnici matičnej figurira, ki izvira iz izdavanj teh kart: potem ni bila srečna tista ura, v kateri je dozdanji matični odbor sklenil zemljevid izdajati in ta sklep je bil, — da lahko besedo rabim — več kot nagel. Kajti nam Slovincem je treba knjig — in zopet knjig!

„Če mi Slovenci po novinah, v javnih društvih in mej soboj vedno in po pravici tožimo o germanizaciji, če mi vidimo, kako se vedno tuje berilo sili v naše kroge, če slišimo, kako se celo v naših slovenskih patrijotičnih krogih tuj govor govori namesto našega rodnega jezika, — kaj je mnogokrat ali največkrat krivo temu? Premalo znanje lastnega našega jezika! Z nemško šolo pitani in z nemškim berilom in z nemškim ali drugim tujim duhom pojeni, ne znajo se mnogi, celo dobri naši patrijoti v naši materinščini izraževati. Zakaj ne? Zato, ker iz same suhe gramatike se nikoli ne bode vsakdo izmej polu omikanih ali iz celo „omikanih“ ljudij jezika naučil, temuč največ in najlažje se ga privadi vsak iz berila. Zato pravim, da nam je treba knjig, in da bi Matica v tem lahko, kakor sem prej po skušnji in s številkami dokazal, več storila, kakor stori.

„Katerega slovenskega rodoljuba ni v srce zapeklo, ko je znani Nemec pred nekaj leti v deželnem zboru rekel zaničljivo, da vso slovensko literaturo v culici pod pazduho odnese! Da temu ne bode tako, storilo se je

Listek.

Prizigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins, poslovenil J.)

Deveto poglavje.

(Dalje.)

Nadaljevala je Jerico po njenem prejšnjem življenji ter je milovaje jo poslušala povest o bolestih in nadlogah majhne deklice: za to se je tako močno zanimala, da nikakor ni zapazila, kako nagloma je čas minol ter ni slišala, da je orgljar nehal orgljati, orglje zaprl in odšel.

Jerica je kaj rada govorila. Kakor plaho je tujcem nasproti s prva navadno bila, vendar se je dala lahko pridobiti s prijaznimi besedami; v tem primerljivi so sladki glas in sočutne besede Emilijine nemudoma pridobile njeno srce. Ker je vse svoje življenje bila mej bolj ubogimi ljudmi in večino svojih dni preživela mej najnižjim ljudstvom, bilo je dovolj čudno, da se ni videlo, da bi bila v ka-

keji zadregi in sili, kar bi se bilo lahko naravno pričakovalo, ker je prvokrat občevala z gospico, ki je v bogastvu in lišpu rojena in odgojena, z vsako besedo in z vsakim migljajem kazala gospo izobraženega duha in olikanega obnašanja. Ravno nasprotno se je Jerica oklenila tako ljubeznjivo Emilije ter jej je gladila mehko kožuhovino (boa) tako nepri-siljeno, kot bi bila sama v palači rojena in v sobelnovi kožuhovini zibana. Parkrat je zgrabila Emilijo za roke z ličnimi rokovičicami ter jih je stiskala, kakor je najrajši izrazovala svojo navdušeno hvaležnost in svoje občudovanje. Občutljivi, pa vendar sočutni otrok je v istej meri zase pridobil srce gospice Grahamove. Ta je precej zapazila, kako zapuščena je bila mlada deklica; sprevidela je, kako važno je, da bi se skrbno odgojila, da ne bi prejšnje hudo ravnanje, ki je na njeno močno srce vdelavalo, uničilo človeka, pripravnega za najlažnejše izobraževanje. Obe sti mej soboj še občevali ter nijste, kot smo uže rekli, prav nič vedeli, kako pozno je uže, ko je gospod Arnold nagloma in skoro brez

sape stopil v cerkev. Prišedši gori po prehodu pod korom poklical je uže od daleč Emilijo ter jej rekel:

„Draga Emilija, bojim se, da ste uže mislili, da sem popolno izpozabil na vas. Mudi sem se dosta dalje, kot sem bil namenjen. Ka se nijste bili uže zelo naveličali čakati? nijste bili uže nevoljni?“

„Ka ste bili dolgo tam?“ odvrnila je Emilija. „Zdi se mi, da je bilo prav malo časa. Imela sem družbo, kot vidite.“

„Tako, mala družica!“ rekel je prijazno gospod Arnold. „Od kod je prišla mlada deklica?“

„Ta po polu dne je prišla z gosp. Cooperjem v cerkev. Ka ni tu, da bi jo vzel soboj?“

„Cooper? — Ne, ni ga; šel je naravnost domov, zapustivši me. Prej ko ne, je popolno pozabil na otroka. Kaj je tu storiti?“

„Ka je ne moreva peljati domov? Ali je daleč?“

„Tri ali štiri ulice od tu in najinej popolno v stran. Vsakakor je predaleč za vas.“

„O ne! ne! to me ne bode utrudilo. —

od posameznih pisateljev in rodoljubov uže mnogo, a ker pri tako malem narodu, kakor je naš, posamezna moč mnogokaj ne more zmagati, zato smo se Slovenci tu v Matico, kakor v literarno zadrugo, asocijacio, zbrali. In ta naša Matica bi morala tedaj biti naša narodna akademija, morala bi zbrati vse boljše pisateljske moči okolo sebe. Tega dozdej nij storila, zlasti poslednja leta, kakor knjige kažejo, vedno bolj hira. Kdor bi po matičnih knjigah sodil duševno zmožnost slovenske inteligencije, ta bi rekel, da gremo nazaj, ne naprej, da nemamo močij. Pa to nij res. V zadnjem deceniji je doraslo dokaj slovenskih talentov, a to so latentne moči, treba jih je razvezati, na delo pozvati in to bi morala Matica storiti znati. A dokler odbor ne bode tak, da bode imel pravo inicijativo, da bode znal zbrati vse literarne moči k delu in bode izdajal več potrebnih in dobrih knjig, nego dozdej, tako dolgo bode Matica hirala in bodo še večje pritožbe o nerednem vplačevanju. Le naj vsak ud na leto dobi po pet ali šest lepih knjig, kakor jih lahko, videli boste, kako bo število udov raslo.

„H koncu še nekaj. Gospod tajnik je rekel, da so se knjige tiskale tudi letos pri Blazniku, zato ker se tam tiska za 23 krajcarjev ceneje, nego kje drugje. Če so številke v tiskanem sklepu računa pravilne, potem to nij res. To moram konstatirati, ker sem ravno jaz bil, ki sem lani pri občnem zboru predlog stavil, naj se tiskajo matične knjige tam, kjer je ceneje, a po jednekeje dobroti. Ta moj predlog je bil od občnega zbora sprejet, ali izpolnjeval se je le na videz, ker dejanski račun kaže, da nij izpolnjen. Jaz namreč dobro vem, da je „narodna tiskarna“ ponudila matici knjige tiskati po 46 gld. tiskano polo. Knjiga „Tomanovo življenje“ bi torej, ker obsega 11 pol in 1/2 veljala bila v tisku in papirju samo 529 gold. (ali če se še zavitek za 10 gld. in podoba za 20 gld. vzame, trideset več. Ur.) Tukaj v sklepu računa pa čitamo: „Tisk, Tomanovo življenje 642 gld. 35 kr.“ Torej za okolo 100 goldinarjev je pri Blazniku tisk dražji, ne pa za 23 krajcarjev od pole cenejši. O drugem knjigi nij še računa tu, ali če je isto tako računano, kakor pri tej, bode zopet še 100 gld. več stroškov. Ali tu gre za na-

rodni krajcar, za dve sto goldinarjev se more mala knjižica izdati.“ Govornik tedaj ponavlja tudi letos svoj predlog, da se odpre pri tiskanji konkurenčni pot.

G. Šolar zagovarja odbor in meni, da je storil, kar je mogel. Kako bi bil drugače mogel, to se nij povedalo. Odboru nij bilo ponujano dobrih rokopisov, katere bi bil zavrgel.

Dr. Poklukar pravi, da je razžaljivo za odbor, če se mu očita da je le „na videz“ razpisal konkurenco za tisk; to on v imenu odbora odbija odločno,

Jurčič omenja, da je le s ciframi govoril.

G. Vilhar pravi, da sama podoba velja 60 gld. v Tomanovej knjigi, kar se mora v račun jemati.

G. fajmošter Parapat vpraša, koliko zemljevidov bode še prišlo.

Tajnik odgovori, da letos izidejo zadnji trije.

G. Parapat: Hvala Bogu! (Dobro-klici!)

G. Šuklje pravi, da so karte, da si so tako neizmerno drage, slabe in za geografski nauk nerabljive. Ceneje bi se bilo izhajalo, ko bi se bil dal Stielerjev ali Kozenov atlas posloveniti, in bi bil tudi za šolo rabljiv, kadar se zemljepisje v slovenskem jeziku vpelje v naše šole.

(Konec prih.)

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 26. januarja.

Iz Dunaja poročajo, da je razširjena govorica, da je ministerstvo vnanjih zadev dobilo iz Peterburga cirkularno depešo od kneza Gorčakovega, ki je naredila zaradi svojega zapopadka velik utis. Mar naznanja ruski kancelar končne sklepe Rusije?

Ministerske konference v Pešti nijso do sedaj imele nobenega končnega rešenja, da si se sama krona mnogo trudi o tem, da bi se dosegel kakov rezultat še ta mesec. Položaj obeh ministerstev je vsled tega jako kritičen in ne ve nobeden človek, kam pridemo, ako ostanejo stvari, kjer so. Vsakako pa bode zdanje za prihodnjo urejenje monarhije imelo velik vpliv.

Vnanje države.

Iz Belgrade se poroča, da so prstovoljci drinske armade komandirani v Negotin. — Knez in narod sta za nadaljevanje vojne, če Rusija popusti, potem bode Srbija mir delala.

Iz Dubrovnika so poročali, da se je v Bosniji zopet vstaja začela. Tudi iz Knina se taisto brzojavljala. Baši-bozuki namreč ropajo sela in silijo s tem rajo, da se zopet oborožujejo proti njim.

Iz Bukurešta se telegrafuje „P. L.“ da so te dni tam čakali ljudje z gnjilimi pomaračami in z jajci zaprtki magjarske študente vračajoče se iz Carigrada, da bi jih bili po tržaško pozdravili. Ali magjarskih soft nij bilo. Bukureški Magjari so potem pri konzulu prosili varstva za svoje rojake.

Iz Odesa javlja telegraf, da Turki v malej Aziji silno oborožujejo se in uleme pridigujejo Mohamedancem, da zdaj gre za vero. Turški rekruti vpijejo: „smrt nevernikom“ (kristijanom)! V Damasku so več kristijanov teško ranili.

Sultan poslanikov nij sprejel predno so ošli. „Bil je nekaj bolan.“ Porta pripravila cirkularno pismo na velesile, v katerem bo baje pojasnila, zakaj se je na konferenci tako odločilo. — Porta dalje namerava s Francoskega dobiti nekaj oficirjev, da jej uvezbajo žandarmerijo, iz Angleškega pa nekaj finančnih kapacitet, ki bodo finance reorganizirale. Dalje se bavi z mirovnimi uveti za Srbijo in Črnogoro. — General Ignatiev je imel odpotovati 25. januarja.

Za angleško orientarno politiko je važen izrek zakladnega kancelarja v Liverpoolu na shodu konservativcev 24. t. m. Rekel je, da angleška vlada simpatizira s kristijani v orijentu; da nij sumnjiva na Rusijo; da neče nikoli vojske za obstanek Turčije začeti, da je Turčija nepremišljeno ravnala, ko je odbila predloge konferenčne. — Državni tajnik Cross je dejal, da je zdaj več upanja mir ohraniti, nego uže dolgo prej. (?)

V nemškem državnem zboru se je vnela huda debata o podučevanju v katoliškem verozakonu po ljudskih šolah. Končno se je dnevni red sprejel. Naučni minister je obljubil, da bode temu zlostanju opomogel in je končal svoj govor z besedami: „Središče (katoliška stranka) ima mir na ustnah, a zunaj kliče socialiste v zvezo. Mir hoče središče, a le pod tem uvetom, da dobó državo pod noge. A k temu ne podan jaz svoje roke, a vam je tudi nij treba podajati, nego zavrzite (Reichenspergerjev) predlog tako ali inače.

Iz Mehike se poroča 16. t. m., da ima Diaz celo republiko z izjemom držav Cinalva in Chihuahua v rokah. Iglesias je bežal v Mazatlan, Lerdo pa v San Francisko.

Dopisi.

Iz Zagreba 25. jan. [Izv. dop.] Pretekli torek pela se je izvirna hrvatska opera „Nikola Šubić Zrinski“ v zagrebškem

Čutim se sedaj popolnem močno in jaz moram vedeti, da je prišla varno domov. Rajši se bom nekoliko napenjala.“

Ko bi Emilija ta trenotek mogla videti Jeričino hvaležno obličje, čutila se bi bila za res poplačano za največi trud.

Šla sta tedaj z Jerico domov, in Emilija je na vratih poljubila Jerico in Jerica je bila ta večer najsrečnejši otrok.

Deseto poglavje.

Po resnobnem brzdanji duha,
Odpuščenji hudobnih razvaj,
Vsem, kar grehe izmrje srea,
Pridobljena je ženska za raj.

Kot si lahko mislimo, slepa deklica nij pozabila naše majhene Jerice. Emilija nij nikdar pozabila boleti, težav in potreb drugih ljudij. Sama nij mogla videti zunanega sveta, a bival je v njenih prsih svet ljubezni in sočutja, ki se je kazal v preobilni blagi volji in milosti, v željah in dejanjih. Živela je življenje ljubezni. Boga je ljubila iz celega svojega srca, svojega bližnjega pa kot sama

sebe. Velikey nje nesreči in njenim bolečinam nij bilo nikakoršne pomoči in trpela jih je brez tarnanja; a nesreča in bolečine drugih ljudij so jej delale skrbi in polajševanje teh bilo jej je največje veselje. Emilija se nikdar nij utrudila delati dobro. Marsikedar so njej za prejete dobrote blagoslova prosili stari in mladi ljudje, marsikedar jo je prosil dalje pomoči in nikdar nij bila gluha kakej prošnji. Nikdar pa je nij nobena povest o bolestit tako ganila, kot zadnja. Kakor rada je poslušala pripovedovati o tugah in nadlogah, vedela je vendar, koliko otrok na svetu je v pomanjkaaji in revščini rojenih, koliko jih je hudo držanih, zanemarenih in zapuščenih; Jeričine izkušnje jej tedaj nijso bile nove. A bilo je nekaj v otroku, kar je Emilijo izredno močno ginilo in jo posebno zanimalo. Glas njegovih besedij, resnost in živost, s katero je govorila, zaupnost in ljubeznjivost, s katero se je je oklenila, kako nenadoma jo je prijela in stiskala za roke in nazadnje kako močno in prisrčno se je zjokala zavedši se Emilijine velike nesreče, — to vse se je vtisnilo gos-

pici Grahamovi tako globoko v spomin, da je po noči sanjala o otroku in po dnevi mnogo nanj mislila. Razjasniti si sama sebi nij mogla, zakaj jo tako živo zanima majhena tujka; a neha notranja sila, jo zopet videti in več o o njej pozvedeti, je bila nepremagljiva; poslala je tedaj po Truemanu ter je dolgo z njim govorila o otroku.

Trueman se je jako veselil, ko mu je gospica Grahamova pripovedovala, kako se je bila z Jerico sešla v cerkvi, kako se zelo za malega dekliča zanima Emilija, katero je posebno občudoval in čislal. Jerica mu je bila uže poprej povedala, da je videla gospico Grahamovo, ter je z najgorečnejšimi besedami govorila o milej gospe, ki jej je bila tako dobra ter jo je pripeljala domov, ko jo je gospod Cooper pozabil; a takrat se stari mož še zmislil nij, da ste dopadali druga drugej.

Emilija ga je vprašala, ali bi jo ne hotel pošiljati v šolo.

„No, tega ne vem,“ odgovoril je. „Deklica je še majhena in ne posebno vajena bi-

narodnem kazališči letošnje sezono uže desetkrat. Pri vseh predstavah bilo je gledišče natlačeno slušalcev. To krasno hrvatsko opero vglasbil je znani hrvatski kompoziter pl. Zajc. Pa je zares prava slast poslušati ta muzikalni umotvor: vsak Jugoslovan mora biti ponosen, da je naša glasba z opero „Zrinski“ pridobila tak neprecenjivi zaklad. Da je opera „Zrinski“ obrnila uže pozornost skladateljev drugih narodov na sebe, to najbolje karakterizira njeno veljavo. Kakor smo izvedeli predstavljaja se zdaj libret v laški jezik in v kratkem bode slovela opera „Nikola Šubić Zrinski“ na repertoirih prvih laških gledališč. Predaleč bi zašel, ako bi hotel tukaj popisovati te prekrasne hrvatske opere učinek na poslušalce, torej naj samo omenim, da vaš rojak gosp. Jos. Noll v njej poje prvo rolo bana Zrinskoga, i to s tako umiljativim svežim glasom, da ga tukajšnji gledališni recenzenti letos ne morejo prehvaliti. To vam poročam ker vem, da vas bode razveselilo, zlasti ker je g. Noll moral prvi čas svojega nastopa od naših strogih kritikov marsiktero grenko besedo slišati, ter mu mora biti sedaj splošno priznanje njegovih sposobnostij najlepše zadostenje.

Domače stvari.

— (Beseda.) Narodna čitalnica v Škofjeji Loki napravi veselico dne 28. januarja ob 7. uri zvečer. Program: 1. Ples. 2. Mej plesom loterija z mnogoterimi dobitki. Vstopnina za ude 20 kr., za posamezne neude 40 kr., za družino 60 kr.

— (Magjarska fantazija.) Magjarski časnik „Magyar Híradó“ piše, da so v Krškem in v Sevnici na obeh bregovih Save naši ljudje simpatično pozdravljali magjarsko čezgledsko deputacijo, potujočo h Košutu. To je gotovo laž.

— (Nečloveška mati) pri sv. Tomažu nad Velikonedeljo je svoje nezakonsko dete v vinogradu pokopala; lačni psi so pa dete izkopali in do glave požrli; glavo je odnesel žandarm k sodnji v Ormuž; ženska je zaprta.

— (Utonil.) Iz Slov. Gradca se piše „G.“: Nedavno je prebrisan deček, najboljši učenec 4. razreda, veselo drskal na bližnjem ribniku; toda ledena skorja na vodi bila je pretenka, led počil in nesrečni fantič pade v vodo in pod ledom nesrečen konec stori. Ne-

srečnik bil je sin tukaj obče spoštovanega posestnika Verovnika, ki po vsej okolici slovi kot posebno priden sadjerejec.

— (Duhovnik okraden.) Dosluženemu kuratu č. g. Matiju Urlaubu v Podzeli pri Celji so prišli v noči od 12—13. jan. tatje novega leta voščit. Bilo jih je gotovo šest, ker pobrali so bolehavemu siromaku ves špeh in meso od dveh mladih svinj. Vlomili so skozi okno v klet, kder je bila vsa omenjena roba shranjena in so bržčas v 10 minutah vse pobrali; nihče jih nij čul, še pes ne, ki je v lopi spal.

— (Ubili) so v noči 20. jan. ponočnjaki pri Novisti nad Gornjim gradom rodimeninskega hlapca.

— (V Šoštanju) je tamošnji kočar, 72 letni Janez Gasner odšel v gozd drv pobirat in raz strmo pečino padel v globok prepad, kder ga je posestnik Žurman uže mrtvega našel.

— (Izpovedanje.) Iz Celja se piše 22. t. m.: Denes je prišel k preiskovalnemu sodniku Pajku 31 letni kolar Karel Koklič ter je izpovedal, da je on 21. t. m. po noči zažgal poslopje J. Nemca v Dobrni. Nagib k temu zločinu mu je dala ljubosumnost. Koklič je namreč ljubil neko kmetsko dekle; a oče njen jo je pregovoril, da je Kokliča pustila in se nelepemu, a premožnemu Nemcu obljubila. Nedeljo 21. t. m. je bil par v prvič na oklici, kar si je Koklič tako k srcu gnal, da je v svoji ljubosumnosti zažgal poslopje svojega srečnega tekmeča in mu tako naredil 600 gl. škode. Ker je odposlana komisija potrdila to izpovedanje, so Kokliča zaprli.

— (Pred 12 leti.) Na spodnjem Štajerskem imajo navado, da na sv. Florjana dan po vasi jajca pobirajo; sramota za onega, k nič ne dobi, ali pa le malo. Leta 1864 je neki Druškovec dobil v vasi blizu Celja največ jajc. Zato so mu bili tovariši nevoščljivi, in neki T. Kocbek ga je dobro pretepel. Druškovec pa mu je zažugal maščevanje. 24. maja 1864 po noči Kocbeka na cesti ubitega našli, a vse reči so bile pri njem. Vse si je pravilo na ušesa: „Druškovec ga je!“ — Dvanajst let je preteklo. Zdaj pa se nek pastir, Čeh oglasi pri sodnji, češ, da ima nekaj na vesti, — a dozda si nij upal povedati, dokler mu spovednik nij zapovedal, da mora objaviti. On

trdi, da je od daleč videl, ko je Druškovec pred 12 leti v svitli noči ubil Kocbeka. Začelo se je preiskavanje in Druškovec, ki je zdaj 33 let star posestnik, so zaprli zaradi zločina uboja. 23. t. m. je bila pred porotniki v Celji končna obravnava zaradi tega. Zatoženec taj odločno, da je on Kocbeka ubil, in pravi, da ga Čeh iz sovraštva toži. Priče govore zdaj za zatoženca, zdaj proti njemu. Čeh pa trdi dalje, češ, da je Druškovec tudi pozneje svoji soprogi to povedal. Zagovornik dr. Kozjek iz Gradca pa zatoženca tako dobro izgovarja, in dokaže da je vsa zatožba nezanesljivo sumničenje — da končno porotniki zatoženca enoglasno za nedolžnega spoznajo.

Razne vesti.

* (Velik pogum.) „Obzoru“ se iz Serajeva v Bosni poroča sledeči zanimivi dogodek: V Serajevu je nasproti pravoslavni cerkvi hiša trgovca Simeona Odavića, kateremu je prošlo jesen neznan tat pobral veliko perila. Trгоvec je hotel to sodnji naznaniti, a ubranila mu je petnajstletna krasna hčerka Mara, češ, da bo uže ona tatove izplačala. Zadnje praznike je šel gospodar Simo v cerkev se soprogo in manjšimi otroki, in lepa Mara je sama doma ostala. Kmalu potem se prikradeta skozi zadnje duri dva cigana v hišo, začneta pobirati, kar sta dobila in tlačiti v žakelj, ki sta ga soboj prinesla. Mara se ne prestraši in ne kliče sosedov na pomoč. Urno vzame očetov revolver v levo, železen vatel v desno roko, zaklene urno hišne duri ter začne mahati potem po tatovih, žugajoč jima z napetim revolverjem smrt, ako se bosta ustavljala. Ko je bila z železnim vatlom tatova pobila na tla, odpre duri, pokliče sosede, ter začne prazniti žaklje. Cigana pa speha na ulico, češ, naj se varujeta, če prideta še enkrat uzmat. Zaradi te pogumnosti se čudi celo Serajevo. Mimogrede povedano, Mara nij le najlepša, nego tudi najolikanejša in najbogatejša dekle bosenskega glavnega mesta.

* (Rop in umor.) V Petrinji v vojaški granici je 17. t. m. sluga tamošnjega trgovca Herzoga splazil se v tanovanje gospe Krovinovičeve, ki živi uže več časa ločena od moža, začne jo mahati s sekiro in ubeži potem. Uboga žena je še le drugi dan po noči umrla. Ropar pa je vzel, kar je mogel, in akoravno so ga takoj začeli iskati, ga dozda ipak še nijso dobili.

* (Bosenski begunci) je na Hrvatskem še 9069 rodbin; moških je 30,469, ženskih 26,110, vsega skupaj torej 56,579 glav.

vati skup z drugimi otroci. Razen tega bi jo tudi rad imel zmirom pri sebi.

Emilija je mislila, da je čas, da se nauči čitati in pisati, in čim prej bode prišla mej druge otroke, tem lažje se bo tega naučila.

„Popolnem prav, gospica Emilija popolnem prav“, rekel je gospod Flint. „Moram reči, da imate popolnem prav; in če se vam zdi dobro, vprašal jo bom in videl, kaj bode rekla.“

„Zdi se mi najbolj prav“, rekla je Emilija. „Upam, da se jej bode dopadalo in poleg tega se bode še mnogo naučila; in kar se tiče obleke, če je morebiti potrebuje, hočem —“.

„Ne, o ne gospica Emilija!“ segel jej je Trueman v besedo. „Tega nema potreba; sedaj je z obleko obilo preskrbljena, hvala vašej blagosrčnosti.“

„Če bode tedaj“ rekla je Emilija, „česa potrebovala, obrnite se le na me. Saj veste, da sva jo oba vzela za otroka in obljubila sem vam, da m zanjo storiti vse, kar mi bode mogoče. Ne obotavljajte se tedaj, z veseljem bodem vam in njej vse storila. Gospo-

dine Flint, moj oče se čuti vam še zmirom dolžnega, da ste mu tako zvesto služili, kar vas je na zadnje tako hudo stalo.“

„O gospica Emilija“, rekel je Trueman, „gospod Graham mi je bil zmirom najboljši prijatelj; kar se tiče nesreče, ki se mi je pri petila v njegovej službi, zakrivil sem jo sam. Bila je le moja nepredvidnost in nič drugega.“

„Vem, da ste zmirom tako rekli“, odgovorila je gospica Emilija. „A bolelo je nas močno, in nikar ne izpozabite mojih besed, da me bode zmirom veselilo, kadar bodem mogla za Jerico kaj storiti. Veselilo bi me, ko bi enkrat prišla k meni, če bode hotela, in vi bi jo potem pustili pri meni.“

„Gotovo, gotovo“, rekel je Trueman, „hvala za vašo prijaznost; z veseljem bode prišla.“

Črez nekaj dni sta šla Trueman in Jerica k gospici Grahamovi; a na prehodu sta našla oskrbnico, ki jima je rekla, da je Emilija bolna in nobenega ne pusti k sebi. Zato sta kaj žalostna zopet odšla.

Pozneje se je pokazalo, da se je Emilija

oni dan, ko je tako dolgo v cerkvi sedela, močno prehladila, in da je bila res boleha, ko sta jo hotela obiskati; a čeravno nij smela iti iz sobe, vendar bi jo bilo veselilo Jerico imeti pri sebi; zato jej je bilo kaj žal, da ju je gospa Ellisova tako nagloma odpravila.

Ko je v soboto večer bil Viljem doma, jel je Trueman govoriti o šoli, katero naj bi Jerica obiskovala. Jerica se sama nikakor nij mogla sprijazniti s to mislijo, a Viljem ves radosten jej je pritrdil, ko pa je Jerica slišala, da tudi gospica Grahamova to želi, udala se je, če prav nekoliko se upiraje, ter je rekla, da hoče drugi teden začeti in poskusiti, kako jej bode dopadalo. Prvi ponedeljek je Trueman peljal Jerico v ljudsko šolo, sprejeli so jo in njeno odgojevanje se je pričelo. Ko je Viljem drugo soboto večer prišel domov, šel je ves radoveden k Truemanu, da bi poizvedel, kako Jerici dopada hoditi v šolo. Našel jo je z abecednico za mizo; in komaj je vstopil, zaklicala mu je: „O Viljem, Viljem! pojdi sem in poslušaj, kako jaz čitam.“

(Dalje prih.)

Poziv.

Pod napisom „offener Sprechsaal št. 25. des praktischen Landwirthes“ od 21. junija p. l. se nahaja poročilo naznanjuče, da g. Josip Beraz v Monakovem (München) uméje podzemeljske izvirke ali studence polskati, ter njih moč (obilost vode) in njih globočino natančno in zanesljivo določiti. To me je napotilo, pozvedati, koliko je resničnega o onej naznanjenjej najdbi obilih studencev v Zirndorfu pri Nürnbergu.

Gospod Franc Kartin je bil tudi tako prijazen, da je pisal nekemu svojemu trgovinskemu prijatelju v Nürnberg, od koder je meni v originalu izročeno pismo. (Tu sledi poslovenjenje).

Gospod C. Leuchs et Co. Nürnberg. — Zirndorf 8. julija 1876.

Sprejemši Vaše cenjeno pismo od 4. t. m. Vam moremo glede najditelja podzemskih studencev g. Beraz-a iz Monakovega naznani, da smo ga mi pozvali, na našem zemljišču preiskavati, če se ne nahajajo kje kaki studenci pod zemljo. On se je izrekel, da se v našem vodnjaku okoli 38 črevljev globokeje od sedanjega, nahaja močen studenec. Mi smo takoj preiskovali; in res v globočini od 38 do 40 črevljev smo zadeli na tako močen curek, da, če zdaj celo uro vodo žagamo ali vlečemo in je dobimo od 300 do 400 veder, se vendar prav nič ne pozna, da bi le količkaj vpadala. Prej pa smo je dobili največ po 100 veder v eni uri, pa smo jo tudi v $\frac{1}{4}$ do $\frac{3}{4}$ ure do čistega spraznili. Trditev g. Beraza se je popolnem uresničila. . . .

Prof. Dr. Narr'sche Brauerei:
Bratje Narr m. p.

Z istim vprašanjem sem se obrnil na firmo Dr. Lang-ovih dedičev v Monakovem, kojih odgovor sledi.

Monakovo, 19. julija 1876. . . . Naznanjamo, da Josip Beraz, najditelj podzemskih studencev, bivajoč v Austenstrasse št. 79, tukaj posebno zaupanje uživa, in da so njegove preiskave skor vsikdar venčane z naj boljšimi uspehi, in da mu zaradi tega tudi od vseh strani povabila dohajajo. . . .

Dr. Lang-ovi dediči.

Mej tem pa sem pisal tudi g. Josip Beraz-u samemu, da bi zvedel glede stroškov, kateri bi bili v zvezi z omenjeno preiskavo, na kar mi je prav prijazno odpisal to-le:

Bernied, 19. julija 1876. . . in da sem pripravljen, če se po pripomoči Vašega blagorodja več srenj (občin) in privatnih posestnikov mojega preiskavanja posluži, prevzeti tako, da, če se moja odškodnina ali plačilo za preiskavanje zemljišč, na srenje (občine) in privatne primerno razdeli, tako da na primerno pripravno lego studencev za manjše kraje okoli 100—200 gld. znaša. Isto tako pa sem tudi pripravljen ono plačilo na 50 gld. znižati, če so občine revne, pa tudi ono plačilo na 500 gld. zvišati, če se tiče v kakem večem mestu — tudi v plitveji globini — zadostivnih studencev poiskati.

Iz tega razvidi Vaše blagorodje, da nij lahko mogoče odškodnine natančno določiti, dokler zemljišča (tal), koliko in kakšnih studencev v sebi hrani, nijsem sam videl.

Preiskava sama na sebi ne prinaša nobenih drugih stroškov od moje strani, od kar študiram na svojej znajdbi od leta 1869, ker se jaz z vertanjem ne pečam, ampak jaz le zaznamvam v kraji z okoli 500 bivalcev v 2—3 dnevih vse pod zemljo skrite studence, in če so tudi 200 čevljev in še več globoki. V mestu z okoli 10.009 bivalcev potrebujem za preiskavanje 4—6 dni.

Na svojem privatnem popotovanji, kjer se vodnjaki (šterne) kopljejo in vodo imajo, povem v 2—3 minutah globočino vode (kako globoko se voda nahaja) zato, da ima vsakdo priliko se prepričati o moji resnični vednosti.

Ob enem si dovoljujem izrezek iz mojega časopisa priložiti (sledi nižje). Natančnejša sporočila prosim pod mojim naslovom v Monakovem. Z najodličnejšem spoštovanjem.

Josip Beraz, najditelj studencev.

Ker se tedaj trdno sklepati sme, da g. Josip Beraz res ima izvanredno sposobnost, prostor, globočino in moč podzemeljskih studencev z čudno natančnostjo določiti, si dovoljujem vse p. n. okrajne in občinske zastope, privatne gospodarje, oskerbnike posestev, lastnike tovarnic (fabrik) Celjskega in sosednjih okrajev pozvati, da v slučaju, ako si g. Josip Beraz-a v omenjeni namen povabiti žele, naj bi se hoteli prvo po kakih znanih ali prijateljskih o resnici navedenih činov prepričati in potem pa z mano v pismen dogovor stopiti, na kar bi jaz, ako bi se kazalo živo zanimanje, sklical v Celji vse one, ki bi se te ponudbe udeležiti želeli, da bi se najdalje o tem ustmeno posvetovali.

Dr. Ipavie,
praktični zdravnik in občinski predstojnik
v St. Jurji n. juž. želez. pri Celji.

Notarski kandidat,

kateri je dvakrat substitut bil, išče službe v kakem mestu ob železnici. Adresa pri opravištvu „Slov. Naroda“.

Lepa vila

s hlevi, na tržaški cesti, krasno ležeča, blizu fabrike za tobak, se po ceni prodaje.

Natančnejše poročila o tem administracija tega lista.

(416—17)

Štev. 904/okr. š. sv.

Izpraznjena služba nadučitelja

na dvarazrednej ljudskeji šoli v **Kostanjevici** je za podeliti.

Dohodki: letna plača 500 gold., opravični doklad 50 gold. in stanovanje.

Čas za vložbo prošenj je do

11. marca 1877.

Prošnje naj se izročajo pri krajnem šolskem svetu v Kostanjevici.

C. k. okrajni šolski svet v Krškem,
dne 21. januarja 1877.

(19—2) Predsednik: **Schönwetter.**

Eliksir iz Kine i Koke,

najboljši do sedaj znani **želodčni liker.** Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi.

1 steklenica 80 kr.

Dobiva se jedino le pri

(53—35)

Gabriel Piccoli,

lekarju, na dunajski cesti v Ljubljani.

Ravnokar je v „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani izšlo in se dobiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenev, posloven dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka
in brez stroškov po izvrstni

Revalesscière du Barry

v Londonu.

30 let aze je naj bolezn, ki bi je ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicinskega stroška; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleza i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprebavljenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabost, slastilo, vodenico, mrzlico, vrtočlavlje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih, otožnost, diabet, trganje, shušanje, bledico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenke in je bolje, nego dojnično mleko. — Izkaz iz mej 80.000 sprideval zdravih, brez vsake medicine, mej njimi spridevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, praga profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelands, Mr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castlestuart, Markize de Bréhan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zaostoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spridevalov.

Na Dunaji, 13. aprila 1872

Irešlo je tže sedem mescev, odiar sem bil v brezupnem stanju. Trpel sem vsled pranih i čutnienih bolečinah, in sicer tako, da sam od dne do dne vidno gnil, in to zaprečilo je dolgo časa moje študije. Čul sem od Vaše čudapolne Revalesscière prišel sem jo rabiti in zagotovim Vas, da se čutim po mesečnem užitku Vaše tečne in okusne Revalesscière popo nem zdrav, tako, da brez najmatiega tres nja morem zopet pisati. Zaradi tega priporočam vsem bolnim to primerno prav coró in okusno hrano, kot najboljši pripom ček, ter ostanem Vaš udani

Gabriel Teschner.

služatelj javnih višjih trgovskih šol.

Pismo visoko plemenite markize de Bréhan.

Neapel, 17. aprila 1862.

Gospod! Vsled neke bolezni na jetrah bilo je moje stanje hujšanja in bolečin vake vrste sedem let sem strašno. Nijsem mogla niti čitati niti pisati, tresle so se vse čutnice na celem životu, slabo prebavljenje, vedno nespanje, ter sem trpela vedno na razdraženi čutnici, katero me je sem ter tja preganjalo in me ne jedni trenotek na miru pustilo, in pri tem bila sem melanholična najvišje stopinje. Mnogi zdravniki poskusili so vse, brez da bi moje bolečine zljajšali. V polnej obupnosti poskusila sem Vašo Revalesscière in sedaj, ko jo uživam tri mesece, zahvaljujem se bogu. Revalesscière zasluži največje hvalo, pridobila mi je zopet zdravje in me stavila v stanje, da morem mojo društveno pozicijo zopet uživati. Dovolite gospod, zagotovjenja moje prisrčne hvaležnosti in poponega spoštovanja.

Markize de Bréhan.

St. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprebavljenju, nespanju in hujšanju.

St. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskerbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici in tiščanju v prsih.

Revalesscière je 4 krat večnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat vedno cen, ko pri zdravih.

V pihastih pušicah po pol funta i gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 3 funta 10 gold., 12 funtov 40 gold., 24 funtov 80 gold. Revalesscière-Biscuiten v pušicah in Revalesscière-Chocolatée v prahu 12 taz i gld. 50 kr., 24 taz 100 kr., 48 taz 200 kr., v prahu 120 taz 200 kr.

Prodaje: Du Barry & Comp. na Dunaji, Weissengasse št. 8, kakor v vsakih mestih pri dobrih lekarnjah in specerjarskih trgovinah, tudi razpošilja na vsake hiše na vse kraje po poštah nakasnica na povzročjih. V Ljubljani Ed. Mahr, J. Svoboda, likar pri „zlatem orlu“, v Reki pri lekarju J. Prodanu, v Celovcu pri lekarju Birnbacherju, v Splitu pri lekarju Aljinoviču, v Trstu pri lekarju Jakobu Serravallo, pri drogeristu P. Roda in J. Hirschu, v Zadru pri Androviču. (69)

Zahvala in priporočilo.

„Peštanski zavarovalni družbi“.

Dne 24. decembra l. 1876 mi je pogorela hiša štev. 2 v Šambijah s klajo vred, hlev pa so si sili rešili, a raztrgali so streho.

Zavarovan sem bil pri „Peštanski zavarovalni družbi“, katera je po glavnem opravičniku g. Franc Dreniku in marljivemu agentu v Bištrickem okraji g. Fr. Krajncu škodo v kratkem in tako dobro povrnila, da čutim dolžnost, se lepo zahvaliti „Peštanski zavarovalni družbi“ in omenjenima gospodoma, ter priporočati to društvo vsem posestnikom prav topla.

V Šambijah dne 22. januarja 1877.

Mihael Barbič,
pogorelec.

Luka Bergoč,
župan.

Jakob Novak,
svetovalec.

Iskreno zahvalo izrekamo „Peštanski zavarovalni družbi“ tudi mi podpisani, za nagrado, katero nam je društvo kot pridnim gasilcem podarilo. Novak Jakob, Vrh Anton, Samassa Anton, Tomšič Andrej, Janez Samassa, Miha Žnidarsič, gasilci v Šambijah.

(20)